

Draai niet om de dood heen

Frederiek Weeda is redacteur van NRC en verloor enkele jaren geleden haar man aan de gevolgen van darmkanker. Hij wilde thuis sterven, en ze misten in die tijd – schrijft Weeda – informatie die dat makkelijker mogelijk had gemaakt. Over haar ervaringen schreef ze enkele artikelen in de krant. De artikelen zijn nu gebundeld in ‘Draai niet om de dood heen. Als iemand van wie je houdt gaat sterven’. Daaraan zijn enige hoofdstukken toegevoegd, onder andere over de klachten die terminale patiënten zoal kunnen ervaren (en wat ter verlichting gedaan kan worden), interviews met andere nabestaanden en tips over sterven en palliatieve zorg (‘Dat rottige staartje van het ziek zijn.’) die ze destijds graag had gehad. Hoewel dat enkele zinvolle hoofdstukken oplevert, is de optelsom een rommelig geheel dat duidelijk maakt dat een boek meer moet zijn dan een optelsom van teksten over ‘ongeveer dezelfde onderwerpen’. Nu blijft de lezer mogelijk met meer verwarring achter dan de auteur lief is.

Frederiek Weeda
Draai niet om de dood heen.
Als iemand van wie je houdt gaat sterven.
 Uitgeverij Nieuwezijds, Amsterdam, 2018,
 ISBN 978 90 5712 508 9.

Palliatieve zorg in de huisartsenpraktijk

Huisartsen zullen – door demografische én beleidsmatige ontwikkelingen – de komende decennia steeds vaker met palliatieve patiënten te maken krijgen. Reden voor gejuich als de kennis, die hierover bij een aantal gespecialiseerde (huis)artsen bestaat, gebundeld wordt in een kloek handboek: Palliatieve zorg in de huisartsenpraktijk. Het boek is overzichtelijk opgebouwd. Na een algemeen deel over palliatieve zorg, volgen delen over palliatieve zorg bij verschillende ziektebeelden (waaronder hartfalen en COPD), over ziekte-overstijgende aspecten (zoals ICD en palliatieve sedatie), over de zorg voor bijzondere doelgroepen (kinderen en migranten bijvoorbeeld), over farmacotherapie en tot slot – het grootste deel – over de symptomen in de palliatieve fase. Daarmee heeft de redactie een waardevol document gemaakt, dat eigenlijk in geen enkele huisartsenpraktijk of -post mag ontbreken.

**B.S. Wanrooij, C.J. in 't Veld,
 M.H. van Venrooij en F.B. van Heest.**
Palliatieve zorg in de huisartsenpraktijk.
 NHG.
 ISBN 978-90-5793-266-3.

Zorg voor leven sterven en dood

Tijdens het afscheidssymposium van specialist ouderengeneeskunde Frans Baar (zie de vorige Pallium, pagina 23) werd zijn boek ‘Zorg voor leven sterven en dood. Leren van gisteren voor morgen’ gepresenteerd. In het boek kijkt hij terug op zijn carrière, waarin palliatieve zorg (zowel in het verpleeghuis, het ziekenhuis als in de eerste lijn) een belangrijke plaats had. Baar pionierde op tal van terreinen, zoals rondom de oprichting van de eerste unit palliatieve zorg in een verpleeghuis (sinds 1992) of bij de voorloper van PaTz (Palliatieve Thuiszorg) (sinds 2007). Het praktische werk combineerde Baar altijd met een visionaire blik. Misschien niet altijd even eenvoudig te volgen (in gesprekken, in lezingen, in scholingen, of zoals nu, in zijn boek, dat helaas niet door een eindredacteur onder handen is genomen waardoor de tekst af en toe wat uiteen waaiert), maar uiteindelijk wel intrigerend en leerzaam. Zo laat hij de lezer van het boek achter met een serie aandachtspunten en dromen (over palliatieve zorg als geheel, of over aspecten als netwerken en het belang van samenwerking), waarover in de nabije toekomst nog menig debat gevoerd kan worden.

Frans Baar
Zorg voor leven sterven en dood.
Leren van gisteren voor morgen.
 In eigen beheer uitgegeven. Te bestellen via
 info@leerhuizenpalliatievezorg.nl voor 14 euro
 incl. verzendkosten.
 ISBN 978 90 9030826 5.